

"Пожежна безпека. Правила поведінки під час пожеж"

Мета: поглибити знання студентів про причини та обставини виникнення пожеж; нагадати правила пожежної безпеки для студентів у навчальних закладах та побуті; розвивати навички користування первинними засобами пожежогасіння; виховувати обачність, обережність, відповідальність.

Обладнання: плакати, первинні засоби пожежогасіння; засоби для надання першої допомоги.

Вступне слово куратора.

За давньою легендою Прометей подарував людям вогонь, який повинен був зігрівати їх в холодні пори року, використовуватись для приготування їжі, освітлення. Він хотів полегшити їм життя, але бог дізнавшись, прогнівився. З цього часу вогонь не лише приносив користь людям, алей став їх великим горем. Він руйнував їх житло, спалював ліси винищуючи на своєму шляху все живе, залишаючи людей без їжі. Інколи навіть забираючи життя їх самих.

Повідомлення теми та мети бесіди.

Що таке пожежа? Які причини її виникнення?

Пожежі - це неконтрольований процес горіння, який несе за собою загибель людей і знищення матеріальних цінностей.

Причинами виникнення пожеж є необережне поводження з вогнем, порушення правил пожежної безпеки, таке явище природи, як блискавка, самозагорання сухої рослинності і торфу. Відомо, що 90% пожеж виникають по вині людини і тільки 7-8 - від блискавок.

Основними типами пожеж, як стихійних лих, що захвачують, як правило, великі території в декілька сотень, тисяч і навіть мільйонів гектарів, є ландшафтні пожежі - лісові (низовинні, верхові, підземні) і степові.

Так, наприклад, лісові пожежі в Західному Сибірі в 1913 році за літо знищили близько 15 млн. га. Влітку 1921 року при довготривалій посусі і ураганних вітрах пожежами було знищено більше 200 тисяч га цінної марійської сосни. Влітку 1972 року в Підмосков'ї торф'яні і лісові пожежі, що розвинулися внаслідок довготривалої посухи, охопили значні площі лісів, знищивши при цьому деякі поклади торфу.

Зміст бесіди.

Найчастішими причинами пожеж є:

1. Необережність при використанні відкритого вогню в побуті: викидання непогашених сірників на легкозаймисті предмети після підпалювання газової плити, печі і т. д.; застосування гасу, бензину і подібного для розпалювання печей, плит, необережного використання для освітлення свічок, запальничок в місцях де є легкозаймисті матеріали, залишення вогнищ в

пожежонебезпечних місцях з порушенням правил пожежної безпеки, висипання не залитих водою вугілля, попелу, викидання непогашених недокурків на стерню, соломі та інші матеріали чи речі що можуть спалахнути.

2. Дитячі пустощі з вогнем. Пустощі дітей із сірниками, запальничками, електронагрівальними і освітлювальними приладами, підпалювання тополиного пуху, ігри з петардами, хлопавками, бенгальськими вогнями.

3. Порушення правил експлуатації електрообладнання, несправність електромережі та електроприладів. Різні несправності електромережі та електроприладів. Різні несправності, які були допущені під час виробництва цих приладів або які виникли під час експлуатації електропобутових приладів, електрообладнання, радіоприймачів, телевізорів. Залишення без нагляду включеними тривалий час електролічильників, електропрасок і т. п.; підвішування світильників, рефлекторів різних конструкцій біля легкозаймистих предметів; руйнування колб електроламп та які виникли під час експлуатації електропобутових приладів, електрообладнання, радіоприймачів, телевізорів. Залишення без нагляду включеними тривалий час електролічильників, електропрасок і т. п.; підвішування світильників, рефлекторів різних конструкцій біля легкозаймистих предметів; руйнування колб електроламп та випадання ниток розжарювання на целюлозні матеріали (вата, папір, дерев'яна стружка і т. п.); доторкання колб електроламп до паперових абажурів або до інших легкозаймистих матеріалів, коротке замикання в електромережі, спалахування наповнювачів конденсаторів в радіоприймачах та телевізорах, ін.

4. Несправність та неправильна експлуатація пічного опалювання. Відсутність передтопочних систем та потрібної геометричності топ ливника, тріщини в конструкціях печей. Перегрів печей та димоходів при тривалому опаленні, закладання дров, довших за толівник, обладнання печі дровами та іншими предметами для їх просушування; використання бензину для розпалювання, без нагляду їжі, яка готується на плиті та ін.

5. Іскріння в різних машинах: тракторах, автомобілях. Особливо це небезпечно в період збору урожаю та при сухій погоді в лісах.

6. Недотримання правил пожежної безпеки при користуванні газовими приладами, особливо якщо їх заправляли бензином. Розміщення газом та бензинових приладів поблизу легкозаймистих предметів, а також залишення їх без нагляду.

Найпоширенішою причиною виникнення пожеж є необережне поводження з вогнем. Так протягом останніх років помічено збільшення кількості пожеж що сталися з цієї причини. Наприклад у 2000 році виникло 29,7 тис. пожеж та загорань або 51,2% від загальної кількості.

Що року під час пожеж гинуть люди. Тому ми повинні суворо дотримуватись правил проти пожежної безпеки і вміти швидко реагувати в нестандартних ситуаціях.

На території підприємств навчальних закладів на видних місцях належить установити таблички із зазначенням порядку виклику пожежної

охорони, позначити розміщення первинних засобів пожежегасіння, пожежних гідрантів, резервуарів та водойм, інші знаки пожежної безпеки, схеми руху людей та транспорту.

Правила пожежної безпеки для учнів у навчальних закладах

На території та в приміщеннях навчальних закладів забороняється:

- палити та застосовувати відкритий вогонь;
- використовувати побутові електронагрівальні прилади (кип'ятильники, електроплитки, електропраски, обігрівачі з відкритими нагрівальними елементами), крім спеціально обладнаних приміщень для приготування їжі, майстерень та ін.;
- захаращувати доступи до електрообладнання, пожежних щитів вогнегасників;
- захаращувати шляхи евакуації обладнанням, різними матеріалами та готовою продукцією, навіть якщо вони не зменшують нормативної відстані;
- забивати, заварювати замикати навісні замки, болтові з'єднання, інші запори, що важко відчиняються з середини, та зовнішні евакуаційні двері будівель;
- захаращувати меблями, устаткуванням та іншими предметами переходи в суміжні секції та виходи на зовнішні евакуаційні сходи;
- залишати без нагляду працюючі електроприлади;
- розводити багаття на території школи.

* * *

У кабінетах хімії, фізики суворо дотримуватися правил пожежної безпеки при роботі з хімієактивами, електроприладами.

Необхідно суворо дотримуватися правил пожежної безпеки під час проведення позаурочних заходів (дискотек, новорічних ялинок, демонстрування фільмів тощо).

Правила пожежної безпеки для студентів у побуті

1. Рефлектори, електричні каміни, електроплитки не можна ставити поряд з диваном, ліжком, шторами.

2. Не залишайте без нагляду увімкненими в електромережу обігрівальні прилади, телевізори, радіоприймачі і таке інше.

3. Не вмикайте одночасно в одну розетку велику кількість електроприладів – це може привести до перевантаження і спалахування ізоляції проводів.

4. Не включайте в електромережу несправні або саморобні електроприлади.

5. Не намагайтесь відремонтувати програвач, магнітофон, радіоприймач, електроплитки, якщо вони включені в електромережу.

6. Не доручайте малим дітям слідкувати за ввімкненими нагрівальними приладами, не дозволяйте молодшим вмикати їх в мережу.

7. Працюючи з електронагрівальними приладами - паяльником, приладом

для випалювання, праскою - встановлюйте їх на незаймистій підставці.

8. Йдучи з дому, вимикайте електроприлади.

9. Не грайтесь з сірниками самі та не дозволяйте бавитися ними своїм молодшим братам і сестрам.

10. Не захаращуйте різними речами евакуаційні люки та драбини на балконах та лоджіях.

11. Не обгортайте електроприлади та світильники папером, тканиною, іншими матеріалами.

12. Не підпалюйте в ліфті сірники, бенгальські вогні.

13. Не грайтеся в ліфті з петардами, хлопавками і т.п.

14. Не кидайте до шахти сміттєпроводу непогашені сірники, легкозаймисті матеріали.

15. Не проводьте хімічні досліди в дома, без нагляду дорослих, особливо з хімреактивами, що призводять до вибуху, самозаймання, зокрема з фосфором, бертолетовою сіллю, калієм натрієм, магнієм та ін.

16. Пам'ятайте, що продукцією побутової хімією не можна користуватися поряд з відкритим вогнем: лаками, фарбами, розчинами, а також препаратами в аерозольній упаковці (предметами туалету, засобами боротьби з комахами та ін.)

17. Не можна нагрівати банки з мастикою, лаками та подібними речовинами на вогні.

18. Аерозолі в балончиках перебувають під тиском, тому їх не можна розбивати та нагрівати.

19. Небезпечно прати в бензині одяг, промивати в ньому деталі та інструменти. Від розряду статичної електрики може виникнути спалах.

20. При користуванні газовою плитою:

- не можна залишати плиту без нагляду;

- не сушити білизну, волосся над палаючою плитою;

- йдучи з дому не забудьте відключити газ;

- якщо ви виявили запах газу, не користуйтеся сірниками, не вмикайте світло, електроприлади, негайно викличте газову службу по телефону -04.

21. При користуванні пічним опаленням:

- не залишайте розпалені печі без нагляду;

- не сушіть одяг біля відкритих дверцят;

- не використовуйте бензин, гас та інші подібні рідини для розпалювання;

- не висипайте попіл, не погашене вугілля біля приміщень;

- не розмішуйте меблі, одяг в безпосередній близькості до печі, плити;

- не складайте дрова та одяг на печі;

- не використовуйте дрова, довжина яких перевищує розміри топ ливника, не топіть піч з відкритими дверцятами: вуглина, яка випаде, може стати причиною пожежі;

- не розмішуйте дрова, вугілля, інше паливо безпосередньо перед топковим отвором.

22. Перебуваючи в лісі, полі, в парку пам'ятайте, що не можна:

- залишати непогашені вогнища;
- розводити вогнища поблизу хлібних масивів;
- розводити вогнища поблизу торф'яних полів.

Самозахист людей при пожежах

У випадку пожежі дуже важливо зберігати спокій та утримувати інших від паніки. При цьому:

- викликати пожежну допомогу;
- врятувати людей, які знаходяться в палаючому приміщенні;
- оцінити обстановку;

а) якщо приміщення має незначні задимлення і є змога загасити пожежу, то при цьому дії повинні бути швидкими і рішучими, але потрібно пам'ятати чим у яких випадках потрібно гасити пожежу;

б) при сильному задимленні самозахист зводиться до одного - негайної евакуації. В складних умовах переходу із задимленої зони в безпечне місце необхідно знати, що краще дихати через добре змочену водою носову хусточку, шарф, рушник і т.п.; дим завжди збирається під стелю, а біля підлоги його менше, тому необхідно низько пригнутися або повзти по підлозі;

в) у всіх випадках сильного задимлення приміщення потрібно пробиратися до вікна, і відкривши його, дати знати пожежникам про перебування людей у приміщенні.

Найголовніше під час гасіння пожежі вчасно зреагувати. Говорять, що в першу хвилину пожежі для її гасіння потрібно кружку води, через дві секунди відро, а через три секунди діжку. Також потрібно правильно вибрати засоби гасіння. Слід пам'ятати, що водою не можна гасити пожежу де можливе ураження електрострумом; перед гасінням прилади треба відімкнути від електромережі (відключити ел. щит, викрутити пробки) І тільки потім гасити палаючий прилад. Масло, жири, фарбу водою гасити не можна, бо це призводить до розбризкування, розтікання, що сприяє розповсюдженню вогню, а їх необхідно накрити ковдрою (не синтетичною), подібними речами, намоченими у воді, або засинати піском для перекриття доступу кисню до палаючого предмета. Досить часто доводиться гасити пожежі вогнегасниками, які розрізняють за принципом дії та способами використання.

Водяні вогнегасники використовуються для гасіння твердих речовин. Струмінь води необхідно подавати в осереддя пожежі, маніпулюючи насадкою для гасіння зайнятої полум'ям поверхні. Збивши полум'я, можна наблизитися і продовжити маніпулювати насадкою, подаючи воду невеликими порціями і покриваючи максимально можливу площу, гасити окремі вогнища пожежі.

Пінні вогнегасники використовуються для гасіння твердих та рідких речовин. Під час гасіння твердих речовин піну необхідно подавати так, щоб утворювався шар і покривав охоплені полум'ям поверхні. Під час гасіння рідких речовин піну слід подавати акуратно на охоплену полум'ям рідину, не

розбризкуючи її. Під час гасіння рідини в ємності у перший момент піну подають на задній внутрішній борт, а далі - у різних напрямках, намагаючись покрити піною всю площу. При гасінні розливу струмінь подають на поверхню горіння та докруж, утворюючи перешкоду для полум'я.

Порошкові вогнегасники використовують для гасіння твердих (крім вогнегасника з порошком ГІСБ-3), рідких та газоподібних речовин. При гасінні твердих речовин вогнегасник порошок необхідно подавати до осереддя пожежі, переміщуючи струмінь з боку в бік, щоб збити полум'я. Збивши полум'я, треба наблизитися і покрити всю поверхню речовини, що горить, шаром порошку з вогнегасника. Під час гасіння рідких речовин струмінь порошку спочатку подають на найближчій край, переміщуючи насадок з боку в бік для покриття пожежі по всій ширині. Подачу порошку слід робити безперервно при повністю відкритому клапані, переміщуючись в перед і не залишаючи позаду та обабіч не погашені ділянки, намагаючись постійно підтримувати в зоні горіння порошкову хмару. Під час гасіння газоподібних речовин струмінь вогнегасного порошку спочатку необхідно спрямувати у струмінь газу майже паралельно до газового потоку. При загоранні електроустаткування слід спочатку знеструмити його, а при гасінні - струмінь вогнегасного порошку спрямувати безпосередньо у джерело полум'я.

Вуглекислотні вогнегасники застосовуються для гасіння рідких речовин і електроустаткування. Під час гасіння рідких речовин розтруб має бути спрямований в осереддя вогнища пожежі найближчого до оператора. Під час гасіння необхідно водити розтрубом з боку в бік, просуваючись в перед. При гасінні електроустаткування тактика така ж сама, як і при користуванні порошковим вогнегасником.

Хладонові вогнегасники використовуються для гасіння рідких речовин та електроустаткування. Користуються ними як і вуглекислотними вогнегасниками.

Надання першої долікарської допомоги при пожежах

На пожежах у потерпілих можуть бути опіки та отруєння чадним газом.

При наданні першої долікарської допомоги треба керуватися такими принципами: правильність і доцільність, швидкість, продуктивність та рішучість дій.

Ознаки отруєння: шкіра яскраво-рожева, запаморочення, шум в вухах, загальна слабкість нудота, блювання слабкий пульс, непритомність (при легкому отруєнні);

нерухомість, судоми, порушення зору, дихання, роботи серця, втрата свідомості протягом годин і навіть діб (при тяжкому отруєнні).

Рольова Гра: "Надання першої допомоги при отруєнні".

Дії учасників: один з учасників знаходиться на тапчані інший надає допомогу.

Допомога: забезпечити потерпілому приплив свіжого повітря, вивільнити його від одягу, який утруднює дихання (розслабити пояс, розстебнути

тісний комір тощо); при втраті свідомості дати понюхати нашатирний спирт; у разі припинення дихання необхідно проводити штучне дихання. При блюванні потерпілого кладуть на бік або повертають голову так, щоб виключити можливість попадання блювотних мас в дихальні шляхи.

Опіки: залежно від тяжкості розрізняють чотири ступені опіку: 1.Почервоніння шкіри; 2.Пухирі, наповнені жовтуватою рідиною; 3.Утворення струпів; 4.Обуглення тканини. При значних опіках виникає шок.

Рольова гра: " Перша допомога при опіках".

Допомога: Необхідно вивести або винести потерпілого із зони вогню. При займанні одягу необхідно негайно його зняти або накинути на потерпілого покривало, мішок, тканину, тобто припинити доступ повітря до вогню.

Полум'я на одязі можна гасити водою, засипати піском, гасити тілом (якщо качатися по землі).

При опіках 1-го ступеня треба промити уражені ділянки шкіри антисептичними засобами - міцним розчином марганцевокислого калію або 2%-вим розчином питної соди. Потім обробити спиртним ректифікатом. Закривають вражену поверхню стерильною серветкою. Якщо ж на враженому місці є шматки обгорілого одягу їх видаляють.

До обпечених ділянок не можна доторкатися руками, проколювати пухирі і накладати мазі та порошки. При більш серйозних опіках - II та III ступеня - потрібно обмити шкіру навколо пухирів і обробити міцним розчином марганцевокислого калію. Опікову поверхню накривають чистою марлею. Якщо обпеченого лихоманить, треба зігріти його: укрити, дати багато пиття. Потерпілого доставляють до лікарні.

Рольова гра « Ти в зоні пожежі. Як рятуватися?»

Лісові і степові пожежі - стихія, що важко піддається утихомиренню. Виявившись у зоні сильної стихійної пожежі, необхідно почати застосовувати всі заходи, щоб максимально убезпечити себе і своїх супутників від вогню і диму.

Якщо полум'я пожежі неухильно наближається до того місця, де ти знаходишся, швидко зорієнтуйся на місці в пошуках надійного укриття.

Таким укриттям може бути яр, водойма, яма, висока гора чи пагорб без рослинності і трави, що можуть зайнятися.

Саме до цих місць ти повинний якнайшвидше дістатися.

Пам'ятай, що людина може знаходитися близько від сильного вогню не більш 30 хвилин, після чого потрібно віддалитися якнайдалі від полум'я і диму.

Іди з зони пожежі тільки назустріч вітру, тому, перш ніж рухатися, визнач, у яку сторону дує вітер.

Просуватися потрібно по відкритій місцевості - по просіці, галявинам, дорогам, березі ріки чи іншої водойми.

Якщо полум'я пожежі наблизилося занадто близько, а ти на березі водойми, укрився у воді.

Під деревами і чагарниками при лісовій пожежі йти не можна.

Падаючі гілки і дерева дуже небезпечні.

При сильному задимленні потрібно затримати дихання чи дихати через пов'язку, зроблену з хустки, шарфа, сорочки, рушника, бажано - вологу.

Якщо пожежа почалася неподалік від туристичного табору, не бери із собою речей, намет, рюкзак, коли йдеш з зони вогню. Вони істотно сповільнять твій рух і будуть заважати тобі ховатися від вогню. Візьми тільки те, що допоможе тобі убезпечити життя - куртку, головний убір, флягу з водою, аптечку, хустку чи шарф для пов'язки, через яку ти будеш дихати. Надягни на себе закриті взуття, а одяг, якщо є така можливість, намочи у воді.

Вибираючись із зони пожежі, не відставай від своєї групи.

Якщо ти помітив, що хтось відстав, обов'язково прийди на допомогу тому, хто виявився в біді, - голосним криком сповісти про це іншим. Пораненим чи фізично слабким людям необхідно допомогти йти далі, давши випити води і запропонувавши руку чи плече для підтримки.

Якщо в зоні пожежі ти виявишся вдвох із другом і він буде не в змозі пересуватися самостійно, а ти не в силах допомогти йому йти, доберися з ним до найближчого укриття - берега ріки, яру, гори і негайно відправляйся кликати кого-небудь на допомогу.

При підземних пожежах той, хто йде перед групи, повинний прошупувати землю довгою палицею чи довгою гілкою, щоб вчасно виявляти вигорілі порожнечі в ґрунті і не провалитися в них.

Якщо в групі, з якою ти вибираєшся з зони пожежі, є керівник чи просто доросла людина, виконуй усі його команди. Від дисциплінованості кожного багато в чому залежить безпека групи.

Як би не налякала тебе лісова пожежа, не стій на місці, завмерши від переляку!

Негайно починай діяти, допомагаючи собі і своїм товаришам скоріше вибратися з палаючої зони і виявитися в повній безпеці.

Від того, наскільки швидко ти відреагуєш на сформовану ситуацію, залежить твоє життя і здоров'я, а заради цього варто забути про страх і вжити всіх заходів до порятунку

Підведення підсумків:

Не той мужній, хто нехтує безпекою, не почувавши страху, а той, хто може придушити найдужчий страх і думати про безпеку, не підкоряючись страху.

К. Ушинський